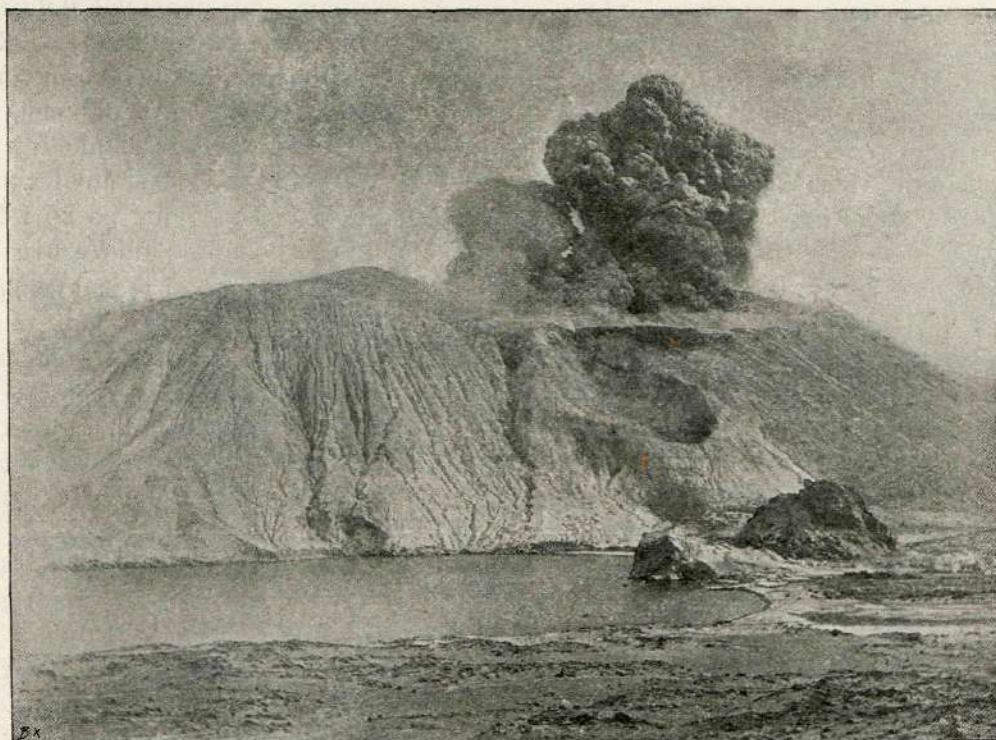

zletel skoro ves glavni otok v zrak, tako da je sedaj tam 300 m globoko morje. Oba stranska otoka pa sta se vsled vulkanskih izmečkov povečala. Eksplozije so se slišale do Singapora in v Avstralijo, to je v krogu, čigar polmer znaša 450 zemljepisnih milj s površino, ki je enaka eni petdesetini vsega zemeljskega površja. Pepel je padal na površini kakih 20.000 kvadratnih milj in se je vzdignil 40 km visoko. V tej višini so se okoli finih drobcev pepela napravile vodene kapljice, vsled česar so na-

izbruhi so mirnejši ali silnejši po tem, kolikor ima lava parov v sebi. Čimbolj je lava prepojena s pari, tembolj eksplozivni so izbruhi, mejtem ko pride lava, ki ima prav malo vodnega para v sebi, primeroma mirna na površje. Lava ognjenika Krakatau je bila zelo prepojena in nasičena s pari; zato se je ognjenik tako razletel.

Omeniti moramo tu še podmorskih izbruhov. Ne samo otoški ognjeniki so se počasi vzdignili iz morja, ampak tudi nekateri, ki stoje danes na celini, kakor Etna,

IZBRUH VULKANA NA LIPARSKIH OTOKIH L. 1888.

stale krasne prikazni ob večernem mraku, katere so se videle več mesecev v Aziji, severni Afriki in Evropi. Nemci so zvali to prikazen „Nebelglühen“, kar pa ni pravi izraz. Zanimivi sta še dve prikazni, ki sta spremljali ta grozni izbruh. Plimni val, na nekaterih mestih do 36 m visok, je pokončal nad 36.000 ljudi in se razširil čez Indijski, Pacifični in nekoliko čez Antlantski ocean. Poleg tega je pa silno zavaloval zrak, katerega valovi so 4–5 krat obkrožili zemeljsko oblo.

so se vzdignili prvotno iz morja in so metali svoje izmečke neposredno v morje. To dokazujejo različne morske školjke, ki se nahajajo v vznožju Etne in so se pozneje z ognjenikom vred več metrov dvignile nad morskno gladino.

Že stari Grki so opazovali podmorske ognjeniške izbruhe, zlasti postanek ognjeniškega otoka v Egejskem morju l. 198. pred Kristom. O tem naravnem pojavu poročata Strabon in Seneka. Strabon pripove-